

Pojašnjenja vezano uz održavanje i zamjenu mjerne opreme

Člankom 34. stavkom 13. Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji ("Narodne novine", broj 138/21 i 83/23), (dalje: Zakon) propisane su dužnosti povlaštenog proizvođača električne energije pa je tako, među ostalim, povlaštenu proizvođač dužan:

- održavati mjernu opremu u njegovoj nadležnosti i vlasništvu te
- iskazivati istinite i točne mjerne podatke.

Nadalje, člankom 40. stavkom 1. Zakona propisano je da povlaštenu proizvođač koji je od Agencije ishodio rješenje o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije, a koji planira izvršiti promjene uvjeta korištenja proizvodnog postrojenja, dužan je od Agencije zatražiti prethodnu suglasnost na planirane promjene.

Međutim, **ovjeravanje mjerila i zamjena mjerila uslijed kvara ili drugog razloga** (mjerila na osnovi kojih se utvrđuje ukupna godišnja energetska učinkovitost ili ušteda primarne energije) smatra se izvršavanjem dužnosti povlaštenog proizvođača električne energije u pogledu održavanja mjerne opreme u njegovoj nadležnosti, pa povlaštenu proizvođač električne energije **nije u obvezi podnošenja zahtjeva za izdavanje prethodne suglasnosti na promjene.**

Procjene mjernih podataka za razdoblja u kojima nije bilo mjerenja

Uredba o korištenju obnovljivih izvora energije i visokoučinkovitih kogeneracija („Narodne novine“, broj 28/23) (dalje: Uredba) propisuje u članku 45. da povlaštenu proizvođač električne energije (dalje: povlaštenu proizvođač) svake godine do kraja veljače dostavlja **Izvešće o ostvarenju godišnjeg plana proizvodnje za prethodnu godinu** (dalje: Izvešće), za postrojenja za koja je propisana obveza ostvarivanja uvjeta energetske učinkovitosti.

Izjava o mjernoj opremi koja uključuje informacije o održavanju, ovjeravanju, kvarovima, zamjenama i popravcima mjerne opreme sastavni je dio Izvešća.

U slučajevima kada na postrojenju u nekom razdoblju **nije bilo osigurano mjerenje veličina** koje ulaze u izračun ukupne godišnje učinkovitosti ili uštede primarne energije postrojenja, zbog:

- kvara na mjernoj opremi ili
- postupka ovjeravanja koji se nije mogao obaviti na samom postrojenju,

to je potrebno jasno prikazati u Izvešću.

Konkretno, u tom slučaju u Izvešću je neophodno:

- navesti i obrazložiti razloge zbog kojih je došlo do situacije da na postrojenju nije bilo odgovarajućih mjerenja (primjerice: kvar mjernog uređaja; demontaža mjernog uređaja zbog otpreme na popravak, umjeravanje ili ovjeravanje; itd.);
- navesti početak i kraj (datum i vrijeme) razdoblja u kojem nije bilo mjerenja ili su mjerenja upitna;
- navesti zadnje očitavanje stanja mjernog uređaja, s naznačenim vremenom očitavanja prije njegovog uklanjanja te prvo očitavanje stanja mjernog uređaja nakon ponovne ugradnje;
- priložiti dokaze o provedenim aktivnostima (primjerice: zapisnik o pregledima i provjerama, izvješće servisera; potvrda izvođača radova; potvrde o umjeravanju i/ili ovjeravanju; itd.);
- za novu opremu koja je ugrađena potrebno je navesti tehničke podatke, serijske brojeve, potvrde ispravnosti, itd.;
- u poglavlju Izvešća naziva „Informacije o radu postrojenja“ te u Izjavi o mjernoj opremi koja je sastavni dio Izvešća navesti sve relevantne informacije u za to predviđena mjesta.

Iz dokumentacije vezane uz zamjenu i popravak mjerne opreme i/ili postrojenja mora biti vidljivo da je povlašteni proizvođač električne energije bez odgode započeo sa zamjenom opreme odnosno popravkom te da je učinio razmjerne napore kako bi vrijeme za zamjenu odnosno popravak bilo što kraće.

Uz Izvješće, kao što je propisano, dostavljaju se evidencije očitavanja mjernih uređaja, pri čemu treba u tim evidencijama istaknuti očitavanja koja nedostaju ili su upitna odnosno treba istaknuti razdoblja u kojima mjerenja nisu provedena ili su upitna.

U slučaju manjih propusta u pojedinim očitavanjima, koja nisu uzrokovana nedostacima mjerne opreme te nemaju utjecaja na podatke koji se koriste u izračunu ukupne godišnje učinkovitosti ili uštede primarne energije postrojenja (npr. propustilo se napraviti jedno očitavanje mjernog uređaja koje se dnevno očitava), potrebno je **takva očitavanja istaknuti te obrazložiti** kako su takva očitavanja uzeta u obzir pri izradi Izvješća odnosno kako su uzeta u obzir pri utvrđivanju podataka o proizvodnji i korištenju energije u Postrojenju.

Za razdoblja u kojima nema mjerenja ili je više očitavanja upitno, **u Izvješću je moguće iskazati podatke o proizvodnji i korištenju energije koji su dobiveni na temelju procjena.** U tom slučaju, u Izvješću treba prikazati dvije grupe podataka:

- prva grupa su podaci o proizvodnji i korištenju energije određeni na temelju izvornih evidencija;
- drugu grupu čine podaci određeni na temelju podataka koju uključuju procjene.

Odnosno, u Izvješću mora biti jasno koji podaci su dobiveni na temelju izvornih evidencija, a koji podaci uključuju procjene.

Kada se radi procjena, takva **procjena se treba temeljiti na detaljno opisanom proračunu, svi ulazni podaci i parametri moraju biti navedeni, a korištenje postupaka i/ili podataka iz literature te tehničkih specifikacija more biti precizirano.** Procjena odnosno postupak procjene mora se moći povjeriti. Podaci ili druga mjerenja koja se pritom koriste moraju biti povezana s konkretnim proizvodnim postrojenjem (ne mogu se koristiti podaci drugih postrojenja).

U slučaju kada se koristi više mjernih uređaja za istu ili komplementarnu veličinu, tada treba iskoristiti evidenciju koja je vjerodostojnija (npr. ako se količina bioplina mjeri na dva načina, plinomjerom i uređajima za nadzor i upravljanje povezanim u SCADA sustav). **Bez obzira na ovakvo nadomještanje podataka, uz Izvješće se moraju priložiti sve evidencije koje se vode za pojedinu mjernu veličinu.**

HERA na osnovu **svih dostavljenih podataka i obrazloženja odnosno dokaza i dokumentacije** utvrđuje ukupnu godišnju učinkovitost proizvodnog postrojenja.

Napominjemo kako se duga razdoblja bez očitavanja odnosno bez odgovarajuće mjerne opreme ne mogu smatrati privremenom nepravilnosti u radu postrojenja. Kao što je već istaknuto, člankom 34. stavkom 13. Zakona propisane su dužnosti povlaštenog proizvođača električne energije pa je tako, među ostalim, povlašteni proizvođač dužan održavati mjernu opremu u njegovoj nadležnosti i vlasništvu te iskazivati istinite i točne mjerne podatke.

Slijedom navedenog, **razdoblja u kojima nema mjerenja ili su očitavanja upitna trebaju biti što kraća.** Stoga se preporuča:

- prikladno održavati postrojenja i mjernu opremu,
- redovito (po mogućnosti svakodnevno) očitavati stanja mjernih uređaja jer se tako može odmah primijetiti eventualne kvarove ili nepravilnosti u radu mjerne opreme i/ili postrojenja te pravovremeno poduzeti potrebne radnje;
- dobro planirati održavanje odnosno remonte postrojenja te nastojati u tom vremenu provesti preglede, servisiranje te ovjeravanje i umjeravanje mjernih uređaja.